

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΣΚΟΠΙΟ

ΝΕΑ ΤΟΥ Ε.Σ.Ι. Νο. 19

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ - ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2006

*Ευχόμαστε σε όλους τους Πανεπιστημιακούς και φοιτητές καλή και αποδοτική
ακαδημαϊκή χρονιά*

1. Πρακτικά 18^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου Στατιστικής στη Ρόδο (2005).

Εκδόθηκαν τα Πρακτικά του 18^{ου} Συνεδρίου του Ε.Σ.Ι. στη Ρόδο (2005) σε μια πολύ καλαίσθητη έκδοση και διατίθενται από τα Γραφεία του Ινστιτούτου κάθε Δευτέρα, Τετάρτη & Παρασκευή από τις 8:30 - 15:30. Τα Πρακτικά διατίθενται σε έντυπη μορφή ή σε CD. Είναι επίσης αναρτημένα και στον βοηθητικό ιστοχώρο του Ε.Σ.Ι. που φιλοξενείται στο server του Τμήματος Στατιστικής του Οικονομικού Παν. Αθηνών: www.stat-athens.aueb.gr/~esi.

Καλούνται οι Σύεδροι της Ρόδου και τα μέλη του Ε.Σ.Ι. στην περιοχή Αθηνών να παραλάβουν τα Πρακτικά από τα Γραφεία μας (ή να περιμένουν να τα παραλάβουν κατά τη Γενική Συνέλευση/Γιορτή του Ε.Σ.Ι. η οποία θα γίνει τον Φεβρουάριο του 2007).

Τα μέλη - σύεδροι που διαμένουν στη Βόρειο Ελλάδα μπορούν να παραλάβουν τον τόμο των Πρακτικών από τον κ. Χ. Μωυσιάδη, Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, τηλ.: 2310-997956.

Ευχαριστούμε τον κ. Κουνιά για την επιμέλεια και την έκδοση των Πρακτικών. Ευχαριστούμε επίσης και τους κριτές: Η. Αθανασιάδης, Μ. Βαζιργιάννης, Χ. Δαμιανού, Π. Δελλαπόρτας, Ι. Δημητρίου, Γ. Δονάτος, Γ. Ηλιόπουλος, Δ. Ιωαννίδης, Θ. Κάκουλλος, Ε. Κανδηλώρου, Κ. Καρακώστας, Δ. Καρλής, Μ. Κατέρη, Χ. Κουκουβίνος, Σ. Κουνιάς, Μ. Κούτρας, Ι. Κουτρουβέλης, Α. Λειβαδά, Σ. Λουκάς, Μ. Μανατάκης, Σ. Μειντάνης, Θ. Μπεχράκης, Χ. Μωυσιάδης, Ι. Ντζούφρας, Α. Ξενάκης, Τ. Παπαϊωάννου, Δ. Παπαναστασίου, Α. Ρήγας, Κ. Φερεντίνος, Κ. Φωκιανός, Χ. Χαραλαμπίδης, Θ. Χατζηπαντελής, Β. Χομπάς, Τ. Χριστοφίδης και Σ. Ψαράκης για τη συμβολή τους στην έκδοση.

2. 19^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Στατιστικής στην Καστοριά (2006).

Προχωρούν οι εργασίες για την έκδοση των Πρακτικών του 19^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου Στατιστικής στην Καστοριά. Υποβλήθηκαν συνολικά 81 εργασίες από τις 115 που παρουσιάστηκαν στο Συνέδριο. Βρισκόμαστε στο στάδιο της κρίσης των εργασιών.

Παρακαλούνται οι κριτές και οι συγγραφείς να στείλουν στο Ε.Σ.Ι. έγκαιρα και εμπρόθεσμα τις κρίσεις τους ή/και τις αναθεωρημένες εργασίες τους έτσι ώστε τα Πρακτικά να εκδοθούν χωρίς καθυστέρηση.

Δημοσκοπήσεις και Στατιστική

Εκδόθηκε από το Ελληνικό Στατιστικό Ινστιτούτο (Ε.Σ.Ι.) το Ειδικό Τεύχος με τίτλο «*Δημοσκοπήσεις και Στατιστική*» το οποίο περιλαμβάνει τις ομιλίες - εργασίες που παρουσιάστηκαν στην Ειδική Συνεδρία του Συνεδρίου της Καστοριάς με τίτλο «*Δημοσκοπήσεις και Στατιστική*» στο οποίο έλαβαν μέρος Πανεπιστημιακοί και Εκπρόσωποι των Εταιρειών Δημοσκοπήσεων.

Το τεύχος αυτό είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα του Ε.Σ.Ι. (<http://users.forthnet.gr/ath/esi>) και επιπλέον στάλθηκε σε εφημερίδες και θα σταλεί σε εταιρείες δημοσκοπήσεων της χώρας και αλλού με στόχο την ευρύτερη γνωστοποίηση των πορισμάτων και θέσεων του συνεδρίου.

3. Το Επόμενο Πανελλήνιο Συνέδριο Στατιστικής στην Κύπρο (2007).

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Ελληνικού Στατιστικού Ινστιτούτου στη συνεδρίαση της 16/6/06, αποφάσισε την οργάνωση του 20^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου Στατιστικής για το 2007, στην **Κύπρο** σε συνεργασία με Πανεπιστήμιο της Κύπρου, ύστερα από πρόταση του Καθηγητή κ. Τ. Χριστοφίδη. Το συνέδριο θα πραγματοποιηθεί ως συνήθως, την εβδομάδα της Διακαινησίμου, αμέσως μετά το Πάσχα (Τετάρτη 11-Κυριακή 15 Απριλίου 2007). Αρχίστε την προετοιμασία σας από τώρα.

Δεδομένου ότι η Κύπρος είναι μακριά και το συνέδριο γίνεται την περίοδο του Πάσχα, είναι απαραίτητο οι οποιεσδήποτε κρατήσεις (ξενοδοχεία & αεροπορικά εισιτήρια) να γίνουν έγκαιρα για να επιτευχθούν οι τιμές που η Οργανωτική Επιτροπή έχει και θα εξασφαλίσει. Οι νέοι επιστήμονες και οι ακαδημαϊκοί συνάδελφοι να μην ξεχούν το Βραβείο Καλύτερης Εργασίας Νέου Στατιστικού που καθιερώθηκε από το Συνέδριο της Καστοριάς.

Αρχικές πληροφορίες παρέχονται στην ιστοσελίδα του Συνεδρίου: www.ucy.ac.cy/~esi2007, όπου ήδη υπάρχουν πληροφορίες για Ξενοδοχεία στη Λευκωσία.

Θα ακολουθήσει σύντομα πλήρης ανάπτυξη της ιστοσελίδας και η Πρώτη Ανακοίνωση του Συνεδρίου με περισσότερες πληροφορίες.

4. Λευκοπούλειο Βραβείο Διδακτορικής Διατριβής.

Το Ελληνικό Στατιστικό Ινστιτούτο ανακοινώνει την προκήρυξη του Λευκοπούλειου Βραβείου για την καλύτερη Διδακτορική Διατριβή της διατίας 2005-2006 (1/1/2005-31/12/2006). Το βραβείο αυτό απονέμεται σε διδακτορικές διατριβές που εκπονήθηκαν κατά την παραπάνω περίοδο στην Ελλάδα ή το εξωτερικό στη περιοχή της Στατιστικής κατά προτίμηση της Βιοστατιστικής.

Καλούνται οι ενδιαφερόμενοι να υποβάλουν σχετική αίτηση στην Επιτροπή Λευκοπούλειου Βραβείου Διδακτορικής Διατριβής, του Ελληνικού Στατιστικού Ινστιτούτου, Σολωμού 5, 106 83 Αθήνα, **μέχρι 31 Ιανουαρίου 2007** με 2 (δύο) αντίγραφα της διατριβής. Πρέπει επίσης να υποβληθεί και σχετική συστατική επιστολή του Επιβλέποντα Καθηγητή.

Το βραβείο περιλαμβάνει παρουσίαση (ύστερα από πρόσκληση) της έρευνας της Διδακτορικής Διατριβής στα ετήσια Πανελλήνια Συνέδρια του Ελληνικού Στατιστικού Ινστιτούτου αυτή τη φορά στην Κύπρο, μικρό χρηματικό ποσό και δωρεάν διετή συνδρομή στο Ε.Σ.Ι..

Καλούνται τα μέλη του Ε.Σ.Ι. να ενημερώσουν ενδιαφερόμενους υποψηφίους.

5. Προσεχή Συνέδρια.

α) **Eliat, Israel:** 4th Conference of the Eastern Mediterranean Region of the Biometric Society Jan. 23-25, 2007 (EMR-IBS 2007). Πληροφορίες: www.congreis.co.il/emr-ibs2007.

β) **Χανιά:** 12th International Conference on Applied Stochastic Models and Data Analysis (ASMDA 2007), May 24-31 and June 1, 2007. Πληροφορίες: Χ. Σκιαδάς, www.asmda.com, skiadass@asmda.com.

γ) **Πειραιάς:** 11th International Congress on Insurance Mathematics and Economics (IME 2007) July 10-12, 2007. Προεδρεύων της Οργανωτικής Επιτροπής είναι ο συνάδελφος Γ. Πιτσέλης από το Παν/μιο Πειραιώς. Πληροφορίες: <http://stat.unipi.gr/ime2007/index.php>

δ) **Αλεξανδρούπολη:** Το 28^ο Ετήσιο συνέδριο της διεθνούς Εταιρείας Κλινικών Βιοστατιστικών (ISCB 2007: 28th Annual Conference of the International Society for Clinical Biostatistics) θα διεξαχθεί στην Αλεξανδρούπολη από τις 29 Ιουλίου έως τις 2 Αυγούστου 2007. Προεδρεύων της τοπικής οργανωτικής επιτροπής του συνεδρίου έχει αναλάβει η συνάδελφος Γιώτα Τουλούμη από την Ιατρική Σχολή Αθηνών. Περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να βρείτε στο δικτυακό τόπο <http://stat-athens.aueb.gr/~grstats/conf/iscb2007.pdf>.

6. Νέα των μελών και άλλων συναδέλφων (Σας καλούμε να μας στέλνετε τα νέα σας) .

Η κ. Γεωργία Βερροπούλου εξελέγη Λέκτορας στο Τμήμα Στατιστικής και Ασφαλιστικής Επιστήμης του Πανεπιστημίου Πειραιώς.

Ο κ. Γεώργιος Ηλιόπουλος έγινε μόνιμος Επίκουρος Καθηγητής στο Τμήμα Στατιστικής και Ασφαλιστικής Επιστήμης του Πανεπιστημίου Πειραιώς.

Η κ. Μαρία Κατέρη έγινε μόνιμη Επίκουρη Καθηγήτρια στο Τμήμα Στατιστικής και Ασφαλιστικής Επιστήμης του Πανεπιστημίου Πειραιώς.

Ο κ. Σωτήριος Λουκάς εξελέγη και ανέλαβε καθήκοντα ως Αντιπρύτανης στο Παν/μιο Ιωαννίνων. *Του ευχόμαστε καλή επιτυχία.*

Η κ. Αικατερίνη Πανοπούλου εξελέγη Λέκτορας στο Τμήμα Στατιστικής και Ασφαλιστικής Επιστήμης του Πανεπιστημίου Πειραιώς.

Ο κ. Ιουλία Παπαγεωργίου εξελέγη Επ. Καθηγήτρια στο Τμήμα Στατιστικής του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Ο κ. Γεώργιος Πιτσέλης εξελέγη Επ. Καθηγητής στο Τμήμα Στατιστικής και Ασφαλιστικής Επιστήμης του Πανεπιστημίου Πειραιώς.

7. Διάφορα

Οφειλόμενες Συνδρομές προς το Ε.Σ.Ι.

Ενημερώνουμε τα μέλη του Ε.Σ.Ι. ότι υλοποιώντας σχετική πρόταση του Δ.Σ. και σύμφωνα με το άρθρο 5, παρ. 4 του Καταστατικού έχουμε ειδοποιήσει τα μέλη που καθυστερούν τις συνδρομές τους προς το Ε.Σ.Ι. περισσότερο από τρία χρόνια να τις καταβάλλουν το συντομότερο δυνατό. Σε αντίθετη περίπτωση θα διαγραφούν από μέλη του Ε.Σ.Ι.. ύστερα από απόφαση του Δ.Σ.

Ο κ. κ. Δ. Κωνσταντινίδης μας έστειλε τα ακόλουθα νέα από το 4^ο Συνέδριο Αναλογιστικής Επιστήμης και Χρηματοοικονομικών, που πρόσφατα πραγματοποιήθηκε στη Σάμο:

«Με εξαιρετική επιτυχία ολοκληρώθηκε το 4^ο Συνέδριο Αναλογιστικής Επιστήμης και Χρηματοοικονομικών στη Σάμο (4th Conference in Actuarial Science & Finance on Samos, September 14-17, 2006). Το Συνέδριο, που πραγματοποιήθηκε στη Σάμο από 14 έως 17 Σεπτεμβρίου 2006, συνδιοργανώθηκε από το Πανεπιστήμιο του Αιγαίου, το *Katholieke Universiteit Leuven*, το *Université Catholique de Louvain* και το

Københavns Universitet. Προηγήθηκε στις 11 – 13 Σεπτεμβρίου ένα short course με θέμα Risk Capital Allocation: Context, Theory and Applications και εισηγητή τον κ. Ανδρέα Τσανάκα και ακολούθησε στις 18 – 20 Σεπτεμβρίου ένα δεύτερο με θέμα Simulation in Insurance and Finance και εισηγητή τον κ. Soren Asmussen. Τα θέματα του συνεδρίου ήταν:

- *Extremes and Large Deviations in Actuarial Science* (Chair, **J. Teugels**)
- *Risk Measures in Non-life Insurance* (Chair, **J. Dhaene**)
- *Basel II and Incomplete Markets* (Chair, **E. Makov**)
- *Modeling Dependence in Actuarial Science* (Chair, **G. Samorodnitsky**)
- *Solvency in Life, Pension and Health Insurance* (Chair, **H. Schmidli**)
- *Risk and Stochastic Control* (Chair, **S. Asmussen**)

Το πρόγραμμα περιελάμβανε 37 εργασίες-ανακοινώσεις και το Συνέδριο προσέλκυσε 80 περίπου επιστήμονες από την Ελλάδα, Ευρώπη και Αμερική. Σκοπός των Συνεδρίων της Σάμου στην Αναλογιστική Επιστήμη και τα Χρηματοοικονομικά είναι η συνάντηση επιστημόνων του αναλογιστικού – χρηματοοικονομικού χώρου οι οποίοι δουλεύουν σε καυτά και επίκαιρα μαθηματικά, πιθανοθεωρητικά και στατιστικά θέματα από αυτό το χώρο. Περισσότερες λεπτομέρειες για το Συνέδριο υπάρχουν στην ιστοσελίδα: <http://www.actuar.aegean.gr/samos2006/> όπου θα εμφανισθούν αργότερα και τα υπό έκδοση Πρακτικά του Συνεδρίου.»

Ο κ. Τάκης Παπαϊωάννου μας έστειλε τα ακόλουθα:

a) *Στατιστική Θύελλα*: Μερικές φορές η Επιστήμη μας φτάνει στα πρωτοσέλιδα των εφημερίδων (πέραν από τις δημοσκοπήσεις). Βλέπε το συνημμένο (στο Παράρτημα) άρθρο με τίτλο “Statistical Blitz Tackles Mammography Issue” το οποίο παρουσιάζει πρωτοσέλιδο των *New York Times* το οποίο αναφέρεται στα αποτελέσματα έρευνας με τίτλο “Effect of Screening an Adjuvant Therapy on Mortality from Breast Cancer” που δημοσιεύτηκαν στο *New England Journal of Medicine* τον Οκτώβριο του 2005.

b) Σ ΤΑΤΟΣ: Ίσως λίγοι να γνωρίζουν οι ο όρος Στατιστική (Statistics) προέρχεται από την αρχαία ελληνική λέξη στατός από την οποία προέρχεται το λατινικό status. Βλέπε το ενδιαφέρον άρθρο του κ. Σπ. Μισιακούλη με τίτλο Plutarch and Lucullus Applied Statistics που δημοσιεύτηκε στο *American Statistician*, August 2006, Vol 60, p269-270

Καλούνται τα μέλη να στέλνουν στο Ε.Σ.Ι. νέα τους ή άλλες ανακοινώσεις ώστε να δημοσιεύονται στο Στατιστικό Περισκόπιο.

Το Δ.Σ. του Ε.Σ.Ι.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ (βλ. επόμενη σελίδα)

'Statistical Blitz' Tackles Mammography Issue

Kathy Cronin and Eric J. Feuer, National Cancer Institute

"Statistical Blitz" and "Unprecedented Statistical Attack" were terms used in the media to portray an effort by seven research groups comprised of 42 statisticians to determine if the introduction of mammography has anything to do with the 24% decline in breast cancer mortality that has occurred since 1990. The results, titled "Effect of Screening and Adjuvant Therapy on Mortality from Breast Cancer," were published in the Oct. 27 issue of *The New England Journal of Medicine* and reported on the front page of *The New York Times*.

The effort was undertaken by a consortium called Cancer Intervention and Modeling Network (CISNET), which is funded by the National Cancer Institute. It represents a relatively rare occurrence when statisticians take the lead role in an article for a major medical journal and get large headlines in papers across the nation. The approach used population data to describe the dissemination and usage patterns of mammography and adjuvant therapy that occurred throughout time in the United States. The usage patterns were then coupled with seven independent

modelers' synthesis of all available information on the benefits of these advances. Seven modelers plying their trades independently to the same problem and publishing their results simultaneously is unique, and it is important for understanding and quantifying the uncertainty associated with this type of modeling effort.

The authors make the case that each factor accounts for half of the historic 24% decrease in mortality actually observed between 1970 and 2000. The displayed graphic demonstrates the variability between the modeled results and suggests one way to combine them. Aside from its importance in addressing a substantive issue, the article provides an informative case study for understanding the modeling process itself.

While statisticians, like everyone else, like to get publicity for their work in high-profile places, the national media coverage this article received made it necessary to simplify the message to its essence. There is not a lot of space for all of the qualifying conditions careful statisticians like to put on their results.

The first question reporters asked is why these results are important to the average American woman, and exactly how many

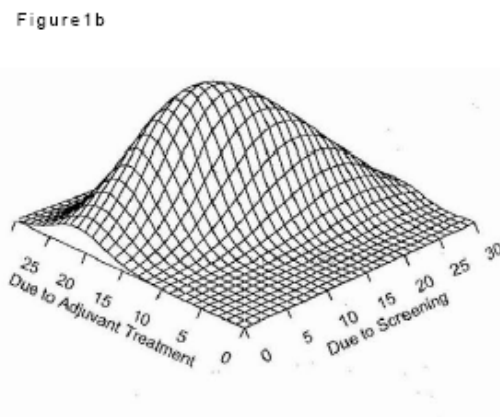
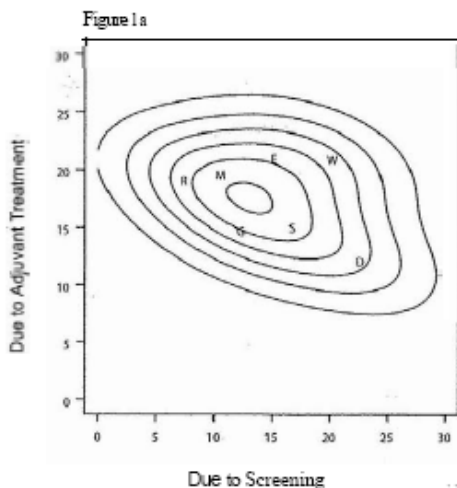

Figure 1a. Estimated joint distribution of percent reduction in breast cancer mortality for US women aged 30-79 due to adjuvant treatment. Comparisons are made to mortality in year 2000 in the absence of both screening and treatment. Figure 1a shows the estimates from the individual model in the table. The distribution contours for the combined model results are derived by kernel density estimation: each contour shows the focus of points having constant density. Each model's point estimate is assumed to be at the mean of its own bivariate normal density having covariance structure estimated from that of the seven model estimates. These seven densities were then averaged with equal weights to obtain estimated posterior joint distribution. The "hill" in Figure 1b is a three-dimensional rendering of the contour plot.

lives have been saved by mammography in the United States," said Kathy Cronin, NCI scientific coordinator of the breast cancer CISNET effort. "This number of lives saved is not explicitly provided in the NEJM article, [as] the modeled declines associated with mammography and adjuvant therapy are relatively robust to the exact level of background mortality, which would have occurred if these innovations had never been introduced. it is quite a challenge to describe these concepts to reporters," said Cronin.

"These types of situations take us enough out of our comfort zone that we often are tempted to withdraw into our computer labs with back issues of JASA and refuse to come out," quipped Eric J. (Rocky) Feuer, NCI program director for CISNET. "However, this tension is a healthy one," he continued. "And the effort to use models to inform policy debates is a guiding principle in CISNET."

A follow-up special monograph published by the Journal of the

National Cancer Institute will provide more details about this study. Links to the NEJM article and more information about CISNET can be found at <http://cisnet.cancer.gov> ■

"Seven modelers plying their trades independently to the same problem and publishing their results simultaneously is Unique, and it is important for understanding and quantifying the uncertainty associated with this type of modeling effort. " "

Reference: Donald A. Berry, Kathleen A. Cronin, Sylvia K. Plevritis, Dennis G. Fryback, Lauren Clarke, Marvin Zelen, Jeanne S. Mandelblatt, Andrei Y. Yakovlev, J. Kik F. Habbema, and Eric J. Feuer for the Cancer Intervention and Surveillance Modeling Network (CISNET) Collaborators. "Effect of Screening and Ajuvant Therapy on Mortality from Breast Cancer". *The New England Journal of Medicine*, 353:1784-92.